

Opera suspicionată (OS)
Suspicious work**Opera autentică (OA)**
Authentic work

OS	Cârstoiu, J., Vetre religioase din Orientul apropiat. Grotele de la Khirbet Qumran”, In: <i>Biserica Ortodoxă Română</i> , nr. 1-6, p. 321-346, 2007.
OA	Lupașcu, S., „Grotele de la Khirbet Qumran ca spații religioase. Ha-moreh li-tsedakah”, <i>IANUS</i> , nr. 5-6, 2001, p.184-199, 2001.

Incidența minimă a suspiciunii / Minimum incidence of suspicion

p.331:4 – p.334:14

p.184:4 – p.187:21

Fișa întocmită pentru includerea suspiciunii în Indexul Operelor Plagiate în România de la
www.plagiate.ro

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

BULETINUL OFICIAL AL PATRIARHIEI ROMÂNE
ANUL CXXV, Nr. 1-6, IANUARIE-IUNIE, 2007
BUCUREȘTI

CUPRINS

EDITORIAL: *Identitate și comunicare în Uniunea Europeană.*

1 ianuarie 2007 – aderarea României la Uniunea Europeană

(Pr. Ionuț Duma) 3

PASTORALE

*Pastorala Prea Fericitului Părinte Patriarh TEOCTIST la Praznicul
Învierii Domnului – 8 aprilie 2007* 11

*Pastorala Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române la Duminica
Ortodoxiei – 25 februarie 2007* 18

VIAȚA BISERICESCĂ

Lucrările Consiliului Național Bisericesc pe anul 2007.

Sumarul Ședințelor de lucru din 8-9 februarie 2007 26

*Lucrările Sesiunii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române
pe anul 2007. Sumarul Ședințelor de lucru din zilele de 12, 13
și 14 februarie 2007* 59

Lucrările Sesiunii Adunării Naționale Bisericești pe anul 2007.

Sumarul Ședinței de lucru din 14 februarie 2007 140

Lucrările Sesiunii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române pe anul 2007.

Sumarul Ședințelor de lucru din zilele de 20 și 21 iunie 2007 192

Săptămâna pentru Unitatea Creștină. 18-25 ianuarie 2007

(Pr. Ionuț Armași – Sectorul Relații Externe Bisericești) 246

Popas duhovnicesc la ziua numelui Prea Fericitului Patriarh TEOCTIST

(4 ianuarie 2007) (Prof. Gheorghe Vasilescu) 248

Bucuria darului vieții. Prea Fericitul Patriarh TEOCTIST a împlinit

92 de ani (Prof. Gheorghe Vasilescu) 256

Alegerea și instalarea P. S. Sofronie Drincec, noul Episcop al Oradiei,

Bihorului și Sălajului (Prof. Gheorghe Vasilescu) 269

Sfințirea Sfântului și Marelui Mir (5 aprilie 2007 – Joia Mare)

(Prof. Gheorghe Vasilescu) 279

Proclamarea canonizării Sfântului Ierarh Pahomie de la Gledin –

14 aprilie 2007 (Prof. Gheorghe Vasilescu) 288

Agenda de lucru a Prea Fericitului Părinte Patriarh TEOCTIST

Perioada 1 ianuarie - 30 iunie 2007

(Secretariatul Cabinetului Patriarhal) 298

DOCUMENTARE

<i>Vetre religioase din Orientul Apropiat: Grotele de la Khirbet Qumran</i> (Protos. Conf. Dr. Justinian Cârstoiu)	321
<i>Importanța Pedagogiei creștine în formarea caracterului și personalității religios-morale</i> (Arhim. Conf. Dr. Vasile Miron)	347
<i>Haine și ornamente în Vechiul și Noul Testament:</i> A. <i>Tradiția iudaică</i> (Protos. Conf. Dr. Justinian Cârstoiu)	363
<i>Studii și materiale de etnografie și folclor publicate în revista "Biserica Ortodoxă Română" în perioada 1874–2004</i> (Pr. Prof. Alexandru Stănciulescu-Bârda)	380
Profesorul Academician Virgil Câdea a trecut la cele veșnice I – <i>A trecut în eternitate Academicianul Virgil Câdea (1927–2007)</i> (Pr. Prof. Nicolae Bordașiu)	388
II – <i>Un savant slujitor prin bunătatea creștină: Prof. Acad. Virgil Câdea</i> († Casian, Episcopul Dunării de Jos)	395
III – <i>Un reper științific – un OM. In memoriam: Acad. Virgil Câdea</i> (Prof. Stela Toma)	398
<i>Comemorarea Patriarhului Justinian Marina, la 30 de ani de la trecerea sa la cele veșnice – 26 martie 2007</i> (Prof. Gheorghe Vasilescu)	401
Pr. Prof. Univ. Dr. Ștefan C. Alexe a trecut la cele veșnice (1928–2007) ..	410

RECENZII – NOTE – COMENTARII

<i>Pr. Prof. Univ. Dr. Dr.H.C. Nicolae V. Dură la 60 de ani. Prezentarea volu- mului omagial "Profesorul Universitar Pr. Dr.H.C. Nicolae V. Dură la 60 de ani", Facultatea de Drept a Universității "Ovidius" din Constanța, 2005</i> (Drd. Kashutashvili Jambul)	419
<i>Edificiile medievale românești – dar al luminii</i> (Elisabeta Iosif)	425
<i>Reasumarea identității românești</i> (Lazăr Iosif)	426

• D O C U M E N T A R E •

VETRE RELIGIOASE DIN ORIENTUL APROPIAT: GROTELE DE LA KHIRBET QUMRAN

Fapt remarcabil, *Cartea profetului Ioil* conține un îndemn divin la bucurie, adresat locuitorilor Sionului. În acest context, bucuria este un prinos uman de răspuns către Dumnezeu cel viu, Care a trimis poporului Său, deopotrivă, pe Învățătorul Dreptății și ploile timpurii și târzii: „și voi, locuitori ai Sionului, bucurați-vă și vă veseliți în Domnul Dumnezeu vostru, căci El v-a dat pe Învățătorul Dreptății; și v-a mai trimis și ploaie, ploaie timpurie și târzie, ca odinioară” (2, 23). Datorită jocului omonimiilor, sinonimiilor, sintagma *ha-moreh li-tsedakah* poate fi tradusă atât prin „Învățătorul pentru Dreptate” (lecțiune confirmată de *Vulgata* și de *Peshitta*), cât și prin „ploaia timpurie a dezvinovățirii voastre” sau „ploaia timpurie cu moderație, cu măsură”, construcție polisemantică a cărei arborescență vedește rafinamentul stilistic al scribului biblic¹.

11Q14 sau 11Q *Sefer ha-milhamah*, *Cartea războiului* (1 ii, 7-11) este o rescriere sau, poate, o versiune anterioară a lui *Ioil*, 2, 23: „Dumnezeu Cel Preaînalt vă va binecuvînta și Își va străluci fața asupra voastră și va deschide pentru voi bogatul Său hambar din ceruri, pentru ca să trimită asupra țării voastre valuri de binecuvîntare, rouă și ploaie, ploaie timpurie și ploaie târzie, la vremea lor, și pentru ca să vă dea vouă fruct, recoltă, grâne, vin și ulei din preaplin; și pământul va rodi pentru voi fructe încântătoare, astfel încât veți mânca și vă veți îngrășa.” Dat fiind apropierea între îndemnul războinic din 2, 2, „Ridică-te, eroule, ia-i pe filistenii prizonieri!”, și *Regula războiului*, XII, „Ridică-te, eroule, condu-i pe captivii tăi, tu, cel glorios!”, devine posibilă situarea fragmentelor în contextul războiului dintre *fiii luminii* și *fiii întunericului*, în contextul războiului romano-iudeu, sau în cadrul simbolic-apocaliptic delimitat de identificarea celor două înfruntări marțiale, cu atât mai mult cu cât violenței apoteotice din 11Q14, 1 i, 13 („... și Prințul Congregației, mlădița lui David, îl va ucide”) îi corespunde, în 1QM, XII, panegiricul unui misterios „erou al războiului” care conduce falanga angelico-umană a „congregației”, iar oastea „spiritelor”, pedestrașilor și călăreților de sub coman-

1. cf. Millar Burrows, *The Dead Sea Scrolls*, pp. 144-145; KJV.

da sa este asemenea „norilor, asemenea norilor de rouă care acoperă pământul, ca o aversă de ploaie care varsă dreptate peste tot ceea ce crește pe pământ”².

Printre datele certe ale Qumranologiei se numără suportul trialectic al așteptării mesianice care individualiza eschatologic comunitatea de la Khirbet Qumran în peisajul politico-teocratic al Palestinei inter-testamentare: un Profet (cf. *Deuteronom*, 18, 15-19; *Fapte*, 3, 22-23 și 7, 37), Mesia lui Aaron și Mesia lui Israel. *Regula Comunității* sau *Serekh ha-yahad* (1QS, IX) statuează că „oamenii sfințeniei” trebuie să se lase călăuziți de „preceptele primare”, până când vor veni „Profetul și Unșii lui Aaron și Israel”. Singularul vetero-testamentar frecvent, *mashiah*, *Unsul lui IHWH*, este înlocuit aici de plural – *meshihiim*, termen pe care se întemeiază o dublă ipostaziere, levitică și davidică, a salvării. *Regula Mesianică* sau *Serekh ha-edah* (1QSa, II) conține o descriere lacunară a banchetului apocaliptic focalizat asupra prezenței liturgice a pâinii și vinului, în condițiile în care masa comunitară era prezidată de Mesia lui Aaron și Mesia lui Israel, „începători” ai ierarhiei preoților și ierarhiei conducătorilor de triburi și clanuri. Ultimul fragment păstrat în manuscris, între jumătatea și sfârșitul celei de a doua coloane, începe după o lacună, cu verbul „a veni” la viitor, persoana a treia, masculin singular. Dacă acest „el” subînțeles este reconstruit ipotetic, cu maximă probabilitate, ca o mărturie textuală despre Mesia lui Aaron, Unsul-Preot sau Arhiereu miruit (*ha-kohen ha-mashiah*), superior ierarhic al Unsului davidic în organizarea teocratică a Noului Israel al Noului Legământ, atunci se poate recunoaște cu ușurință bipolaritatea mesianică sacerdotalo-monarhică din 1QS, anunțată de un precursor profetic încă necunoscut: „... El va veni în chip de conducător al întregii congregații a lui Israel, împreună cu toți frații săi, fiii lui Aaron, preoții cei chemați în adunare, bărbați cu renume; și ei se vor așeza dinaintea sa, fiecare bărbat după rangul său. Și apoi va veni Mesia lui Israel, iar conducătorii triburilor lui Israel se vor așeza dinaintea sa, fiecare bărbat după rangul său, în concordanță cu poziția sa în taberele lor și în ordinea lor de marș.” Totodată, *Regula Damascului* (CD, XII-XIV) menționează de trei ori pe „Mesia lui Aaron și Israel”, într-un context care pare să implice convertirea unui plural într-un singular: „Toți cei care vor urma întru aceste precepte în vârsta răutății, până când va veni Mesia lui Aaron și Israel, vor forma grupuri de cel puțin zece oameni”³. Lecțiunea „cerurile și pământul își vor asculta Unșii” apare și în 4Q521, apocalipsa mesianică editată de É. Puech, Vanderkam și Tov⁴.

În studiul său, Kuhn (pp. 63-64) reliefează necesitatea de a aborda pe cei trei lucrători de mîntuire ai idealului mesianic qumranic, în conexiune cu textele

2. cf. *Discoveries in the Judaean Desert*, XXIII, pp. 243-251; Vermes, pp. 117-118.

3. cf. Geza Vermes, *The Dead Sea Scrolls in English*, pp. 74, 97-99, 102; Karl Georg Kuhn, *The Two Messiahs of Aaron and Israel*, in Krister Stendahl, ed., *The Scrolls and the New Testament*, pp. 54-57.

4. cf. DJD, vol. XXV, p. 11.

evangelice care întruchipează narativ mântuirea anunțată de Ioan Botezătorul și desăvârșită de Iisus din Nazaret, Fiul Omului și Fiul lui Dumnezeu. Deși idealul mesianic neo-testamentar este instaurat de venirea unui singur Mântuitor, Acesta îmbracă, în înțelegerea oamenilor, straietele celor trei ipostaze mesianice propovăduite de membrii comunității de la Khirbet Qumran. El este *Prooroc* (Luca, 7, 16; Ioan, 7, 52 și 9, 17; *Fapte*, 3, 22-23 și 7, 37), *Rege mesianic* sau *Nou Melkisedek* (Matei, 27, 29 și 27, 37; Marcu, 15, 18 și 15, 26; Luca, 23, 38; *Evrei*, 5, 6-10; 7, 1-3 și 7, 17), și *Uns sacerdotal*, *Mare Preot* sau *Arhiereu miruit*, *ha-kohen ha-mashiah* (*Evrei*, 3, 1; 4, 14-15; 7, 13-14; 7, 26-28; 8, 1 și 8, 6).

Émile Puech traduce 4Q521, 2 iii, vv. 1b-2, prin „și eu îi voi elibera prin (...), deoarece el/ea este sigur / sigură: Părinții se întorc către copii. Fericiți cei (...)” și situează conținutul manuscrisului în contextul „Zilei lui IHWH” (*Isaia*, 13, 6 și 13, 9; *Jeremia*, 46, 10; *Iezechiel*, 13, 5 și 30, 3; *Ioil*, 1, 15; 2, 1-11; 3, 14), perspectivă exegetică în care aserțiunea mesianică la persoana întâi singular este atribuită Noului Ilie sau Noului Moise (*Isus Sirah*, 48, 1-12; *Maleahi*, 3, 22-24), Proorocul promis de Dumnezeu lui Moise și trimis în vremurile viitoare ca să potolească mânia Zilei Domnului și să întoarcă inima părinților către fii și inima fiilor către părinți⁵. Acest florilegiu de instanțe vetero-testamentare și qumranice este iluminat hermeneutic de Matei, 16, 13-16 și 17, 10-13: „Cine zic oamenii că sînt Eu, Fiul Omului? Iar ei au răspuns: Unii, Ioan Botezătorul, alții Ilie, alții Jeremia sau unul dintre prooroci. Și le-a zis: Dar voi cine ziceți că sunt? Răspunzând Simon Petru a zis: Tu ești Mesia, Fiul lui Dumnezeu Celui viu.”; „și ucenicii L-au întrebat, zicând: Pentru ce dar zic cărturarii că trebuie să vină mai întâi Ilie? El, răspunzând, a zis: Ilie într-adevăr va veni și va așeza la loc toate. Eu însă vă spun vouă că Ilie a și venit, dar ei nu l-au cunoscut, ci au făcut cu el câte au voit; așa și Fiul Omului va pătimi de la ei. Atunci au înțeles ucenicii că Iisus le-a vorbit despre Ioan Botezătorul.” (Matei, 11, 14)

Textul evanghelic mărturisește astfel că așteptarea mesianică a oamenilor din preajma lui Iisus, care nu Îl înțelegeau încă pe Iisus ca Uns al lui Dumnezeu, număra printre temeuriile sale narațiunile biblice despre proorocul anunțat de Moise și despre profetul Ilie. Din punct de vedere al înțelesului teologic, expresiile *Noul Moise*, *Noul Ilie*, *Noul Jeremia* sunt echivalente și desemnează pe Proorocul eschatologic trimis ca înaintemergător al Unsului sau Unșilor lui Dumnezeu. În acest punct, așteptarea evanghelică și așteptarea qumranică par să coincidă. Prin forța predicării sale, Ioan Botezătorul își va fi convins auditorii că identificarea sa cu acest profet eschatologic este îndreptățită. Glasul lui Simon Petru este cel dintâi care recunoaște în Iisus pe Mesia, Fiul Dumnezeului Celui viu, iar spusese sale sînt acceptate și laudate de Mântuitor, Care, totuși, poruncește ucenicilor să păstreze ascuns acest adevăr. Iisus confirmă misiunea eschatologică a lui Ilie și

5. cf. *Discoveries in the Judaean Desert*, XXV, p. 19.

a doua sa venire ca precursor mesianic, dar declară în mod explicit că Ilie a și venit, nu a fost cunoscut, ci s-a supus pătimirii omenești, în calitate de „icoană“ profetică a pătimirii Fiului Omului pe Cruce. Dezvăluirea lui Ioan Botezătorul ca Nou Ilie, *pro dromos* al Unsului sacerdotal-monarhic Care este Iisus Însuși, este asumată de ucenici și, ca atare, consemnată ulterior de evanghelist.

Structura *eschaton*-ului qumranic se învecinează misterios cu structura *eschaton*-ului evanghelic. Mîntuirea a cărei instaurare este așteptată din partea triplicului Profet (Noul Moise, Noul Ilie) – Mesia lui Aaron – Mesia lui Israel pare să se întrepătrundă cu vîrsta apocaliptică împlinită prin Ioan Botezătorul (Noul Ilie) și Iisus din Nazaret, Uns neolevitic-davidic și Fiu al Dumnezeuului Celui viu. Continuitatea abstractă a idealului mesianic qumranic pare să fie realizată în continuitatea idealului mesianic evanghelic, inserat în intervalul unghiular al timpului istoric prin evidența netrecătoare a unui martiriu petrecut, a unei redempțiuni întîmplate.

La nivel ipotetic, de asemenea, s-ar putea reconstitui evenimentul tragic al scindării comunității inițiale de la Khirbet Qumran, de-a lungul liniei conturate prin acceptarea sau respingerea istoricizării evanghelice a idealului mesianic definitoriu pentru partidul teocratic-politic al esenienilor. Matricea acestor reconfigurări doctrinale creează, în cea de a doua jumătate a secolului I, un peisaj sectar „post-esenian“ trialectic: secta esenienilor creștinați, care recunosc împlinirea așteptării qumranice în venirea lui Ioan, ca Precursor, și în Crucificarea, Învierea și Urcarea la cer a lui Iisus Hristos, Uns monarhic-sacerdotal; secta esenienilor conservatori, care nu acceptă identificarea dintre Profet și Ioan, dintre Iisus și Mesia lui Aaron și Israel, poziție care precede asimilarea lor în iudaismul rabbinic, oficial; în fine, secta esenienilor care urmează calea pocăinței și botezului cu apă, arătată de Ioan Botezătorul, fără a recunoaște că Iisus este Unul lui Dumnezeu, opțiune care le refuză atât accesul în iudaismul rabbinic, cât și primirea în Biserică.

Cea dintâi categorie s-ar afla, în acest caz, la originea bisericii iudeo-creștine, păstorită, în Ierusalim, de Petru și Iacov, pînă spre sfârșitul secolului I⁶. Cunoscuți și sub numele de *ebioniți*, credincioșii ierusalimitani-palestinieni ai lui Iisus se plasează în raport de filiațiune directă cu „cei săraci cu duhul“, *anavim* sau *ebionim*, sintagmă cu care se deschide Predica de pe Munte (*Matei*, 5, 3), dar care este, totodată, menționată în mai multe dintre manuscrisele de la Marea Moartă, în calitate de desemnare metonimică a comunității eseniene: 1QM, 4QM, XIV („printre cei săraci cu duhul se află putere asupra celor cu inima tare de cerbice“) și 1QpHab, XII („interpretat, versetul se referă la Preotul cel rău, întrucât el va primi răsplata pe care el însuși a oferit-o celor săraci“⁷); de asemenea, 4Q161, 4Q184,

6. cf. Hughes Schonfield, *The History of Jewish Christianity*.

7. cf. Vermes, pp. 120, 289.